

Nr 955

Av herrar Svensson i Vä och Rask, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 100, angående organisationen av polis-, åklagar- och exekutionsväsendet m. m.

Förstatligandet av polisväsendet och de organisatoriska ändringar som därvid genomföres kommer att i betydelsefulla avseenden ändra förutsättningarna för polisverksamheten. Det torde inte råda någon tvekan om att reformen på det hela taget kommer att medföra en förbättring. Det synes dock angeläget att vissa behov och spørsmål, som ur lokal synpunkt är av stor betydelse, särskilt uppmärksammas.

Departementschefen har i proposition nr 100 framhållit betydelsen av att den övervakningsmetod användes, som med hänsyn till lokala och andra förhållanden ger det bästa utbytet, och att systemet med s. k. kvarterspolis främst i vissa större städer innebär betydande fördelar.

Vi delar departementschefens uppfattning i sagda hänseende men vill understryka angelägenheten av att den tanke som ligger till grund för kvarterspolissystemet vid reformens genomförande inte avgränsas att tillämpas främst i de större städerna. Både i propositionen och i andra sammanhang har framhållits betydelsen av att polisverksamheten organiseras på sådant sätt att personalen får bästa möjliga lokalkännedom i de avseenden som är av betydelse för verksamhetens utövande. Detta torde bli av speciellt intresse på landsbygden och i de mindre orterna, medan övergången till större polisdistrikt där kan komma att väsentligt ändra förutsättningarna för polisens lokalkännedom och kontakt med allmänheten.

Enligt propositionen skall personalen inom polisdistrikten fördelas på en huvudstyrka i distriktets centralort och på arbetsgrupper i andra större tätorter i distriktet. I detta sammanhang är formerna och organisationen för arbetsgruppernas verksamhet av särskilt intresse. Enligt vår mening bör inte hela den styrka, som ingår i en bevakningsgrupp, stadigvarande stationeras i den större tätort som är basort för gruppen. Det får visserligen förutsättas att en del av styrkan får sådan stationering och att den övriga delen av styrkan under en viss del av tjänstgöringen, vid jourtjänst och liknande tillfällen, förlägges till basorten. En sådan ordning torde dock väl kunna förenas med att en viss del av personalen får en väsentlig del av tjänstgöringen förlagd till bestämda områden inom det s. k. lokalvaktområdet, helst med fasta tjänsteställen i de mindre orterna. Var och en av de polismän som får sådan tjänstgöring skulle härigenom få en god lokalkännedom inom sitt speciella tjänstgöringsområde och också kunna bygga upp den kontakt och det förtroende hos allmänheten som är av mycket stor betydelse för polisverksamheten. I åtskilliga fall torde också lokaler som nu nyttjas av polisen på de mindre orterna kunna utnyttjas för fasta tjänste-

ställen åt dessa polismän. Vi föreslår, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att en sådan ordning som här åsyftats eftersträvas vid den nya polisorganisationens uppbyggnad.

Enligt principbeslutet vid 1962 års riksdag skall kommunerna vid förstatligandet överlämna de lokaler som använts för polisverksamheten till staten. Det förutsattes att det skulle ske genom hyresupplåtelse men också att kommunägd fastighet som helt använts för polisbruk skulle kunna inlösas. Departementschefen framhöll i sammanhanget att i den mån ett minskat lokalbehov ledde till att av kommuner disponerade lokaler vid förstatligandet helt eller delvis inte behövde tagas i anspråk borde kommunen svara för avvecklingen av de icke erforderliga lokalerna. Det underströks att staten borde taga all möjlig hänsyn till lokala intressen.

Dessa allmänna riktlinjer får anses vara godtagbara, men i vissa fall har det uppstått tvekan om hur de skall tillämpas. Detta har gällt då staten inte ansett sig behöva hela det tidigare utrymmet utan endast en del därav. I sådana fall kan det inte vara riktigt med hänsyn till lokala intressen om staten väljer ut en viss del av lokalerna utan hänsyn till om återstoden kan nyttjas för annat ändamål eller ej. Kommunerna har givetvis inte användning för t. ex. en viss del av arrestutrymmena eller utrymmen som är så belägna i förhållande till de framtida polislokalerna att de inte kan utnyttjas för annat ändamål. Enligt vår mening bör därför staten övertaga polislokalerna i deras helhet om inte de eventuella utrymmen, som staten anser vara obehövliga, är av sådan beskaffenhet och så belägna att kommunerna kan nyttja dem för annat ändamål. Vi föreslår, att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om att detta iakttages vid statens övertagande av polislokaler.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 100 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

a) att polispersonal inom sådan bevakningsgrupp, som förutsättes ingå i den nya polisorganisationen, i viss utsträckning må erhålla stationering och tjänstgöring på mindre orter utanför bevakningsgruppernas huvudorter i syfte att befrämja lokalkännedom och kontakt med allmänheten, samt

b) att staten, då övertagande av polislokaler från kommunal huvudman är i fråga, må övertaga lokalerna i deras helhet, därest inte utrymmen, som ur statens synpunkt kan framstå som obehövliga, med hänsyn till beskaffenhet och läge kan utnyttjas för annat ändamål än polisverksamhet.

Stockholm den 17 april 1964

Gustaf Svensson

i Vä

Karl Rask